

طهران - خیابان ناصریه مقابل شمس العماره

هنگی - ادبی - سیاسی - اجتماعی - فکاهی

مدیر و نگارنده: میرزا ابوالحسن خات ممدنی

عنوان انگراف: زبان ایران

تمام مکاتیب باسم مدیر باشد

مورخه: ۴ شنبه ۲۵ شهر محرم الحرام ۱۳۴۳ مطابق ۱۵ سنبله ۱۳۰۳

زبان ایران

خدا نگهدار ماست

تک شماره ۵ شاهی

اجرت لوازم خصوصی و اعلانات با دفتر اداره است

اشترک ذیلا دریافت میشود

پس از نه ماه تعطیل

در مدت نه ماه تعطیل اجباری یا اختیاری هرگاه قلم ما مشغول خدمتگزاری نبوده ولی فکر ما آبی از تفتیش حقایق و کشف وقایع و علت العلل بدینجمله و عاده المواد اصلاح اعتقالت نهاده و خوشبختانه از معانی فکری بیشتر از رسمی قلمی استمداد اصلاحی و اطلاعی نموده ایم

در نتیجه تحقیقات فکری نه ماهه به اشتباهات مهمه باره از سیاستون و خط های عمده بعضی از حکمتی اجتماعی خلث خود حق عذر ابرار ملت کیانی بخوبی برده و بطور قطع دانستیم که ترتیبات و عملیات جاریه از موافقت و مخالفت استیضاح و توضیح حب بعضی دفاع و غیره هیچیک دوا می در کثوف عمومی نبوده بلکه مرش دیگری غیر از سیاست و سیاست باقی کوی مارا فرستد و دوا دیگری برای رفع آن مرش لازم است

راستی اگر سیاستهای ما آن اندازه که وقت خود را صرف سیاست باقی و مخالف خوانی میکنند یک هزارم آنرا برای چاره جوئی و فقر عمومی بکار میبردند هر آینه امروز ایران و ایرانی دچار فلاکت کثوفی نبوده بلکه یکی از ملت متوسله بشمار میرفت

آری بر اثر تحقیقات عمیق نه ماهه بطور ما بنظر رسیده چنانچه نه تنها ما بلکه کلیه حقیقت کوها و جامعه شناسان این نوع مشاهده نموده اند که علاج اثری از قتل و فساد و دوا قطعی آن فقط تهیه و وسائل تجارت است و پس

چندگاه جدا جدا معاهده ها معاونه ها اتفاقا سهوا گوشه نشینان تنها برای تنظیم و تسبیق امور تجارتی پیدا شده و میشود اگرچه بدینجمله چیزی را که از ایرانیان بفر آن نیستیم همان طریقه تجارت و اقتصاد است در اینجا لازم است مابین دولت برای چه تشکیل میشود (۱) پارلمانها چه فلسفه دارد (۲) نسیونالیستهای هر مملکت از وطن خویش چه نتیجه انتظار دارند (۳) دولت های قوی مستعمرات و مستملکات را برای چه فائده میخواهند (۴) جنگ فی نظر بین المللی راجع چیز مرصه وجود آورد (۵)

آلمان الکسی فرانسه افریش چه بدر کشتی نام داشتند (۶) بلغار اورودوکس (۷) و نژاد (۸) اسلاو (۹) تاسار سلطنت روحانی همان مذهب و مؤسس (۱۰) اسلاویم بجهت یکدیگر چال میگردند یا آنکه امریکائی صلح طلب برای چه داخل در جنگ چوین اروپا گردید

حکومت نظامی

از روزیکه حکومت نظامی اعلان و آقای سرلین مرتضی خان زمام حکومت نظامی را بکف کفایت خود گرفته اند بطوری امنیت سیاسی و اخلاقی در شهر و حومه آن برقرار شده که انسان را در دین انداخته که آیا در شهر طهران است یا در یکی از شهر هاییکه سالها است مردم در مدارس اخلاقی تربیت شده اند آری مردم گذشته از امنیت سیاسی امنیت اخلاقی نیز لازم دارند و به عقیده ما امنیت اخلاقی بهتر از امنیت سیاسی است اگر انسان دارای اخلاق خوب بود یا آنکه آنرا بیخبر نموده که بطور اخلاقی رفتار کرده و اگر برخلاف رفتار نمود مرتکب را مجازات نمایند بطبع مردم اخلاق گذشته را فراموش نموده و دارای ملکات فاضله خواهند شد تمام مملکت متدنه که امروزه خود را صاحب اخلاق حسنه می دانند در دین امر همین طریق با آنها رفتار شده و در حقیقت میتوان اعتراف کرد که حکومت نظامی فعل برای مردم یک مدرسه اخلاقی است و قتیکه فلان فحاشی چندین فحش دادن را از ترس حکومت نظامی ترك نموده و کم طریقه فحاشی را فراموش کرده اخلاق سوء آن تغییر نموده خود مردم را آسوده میکند

پس بر ما لازم است که از حضرت اشرف آقای رئیس الوزراء تشکر کنیم که جوان فاضل و دانشمندی مثل آقای سرلین مرتضی خن را بحکومت نظامی طهران برگزیده و قرار فرموده اند

سایر امراض بگذرانند که آنها فکر فلاحات بوده و مستغرق نین بکار خود مشغول شود در هر صورت ما بنام ایرانیت و مظلومیت از آقایان مخالفین و غیره عاجزانه تقنا میکنیم که بخود و اخلاق خود رننا و اخلاق مازحی نموده چندین دولت را بحال خود و گذشته غریبانه نظر اعمال آنها باشند دولت همشوند جلب سرمایه داران خارجی نموده و نهیه سرمایه فنی کرده منابع تربت را استخراج نموده و اربارا را در حالت رفعت آور کثوف نجات دهند از ما گفتن و از شما عمل کردن

حوادث جاریه

روز شنبه ۳۲ اسد وزراء استعفاء خود را بتمام ریاست وزراء تقدیم نموده و از کار کناره جوئی نمودند

از نقطه نظر انصاف وزراء سابق به قدری که نتوانستند در مدت صدی خود از هیچگونه خدمتگذاری نسبت بمعملکت فرو گذار نکردند

بلدیه طهران

از اول حمل ۱۳۰۰ که بلدیه طهران شروع بشکایات جدید خود نمود اولین اقدامیکه کرد خرابی قسمت شمالی میدان توپخانه بود که بجای آن بنای جدیدی برای بلدیه بنا نمایند

خرابی شروع و پس از چندین بنای جدیدی که قبلا به بلدیه طهران موسوم است نباشد در اثر خرابی کوه هائی از خاک اوار در چند نقطه میدان توپخانه پدیدار گردید که رفع آنها خالی از اشکال نبود

این کشتل خاکهای مصنوعی ان نموده های کوه اوقیس بود آنکه کاربنه قوام السلطنه لازم داشت که برای بلدیه طهران جلب مستشار نماید مجلس هم لزوم آنرا واجب شمرد

اولین قدمیکه برای اصلاح برداشتند ساختن آکو هائی بود که بر خلاف تمام بنا ها که از بن شروع میکنند از وسط شهر شروع نمودند و بدین میدان توپخانه را خراب کرده و خندقهائی در آنجا حفر کردند هر چند آن خندقها با بنجاه هزار تومان برسد ولی یک تل خاکهای جدیدی بزرگهای خاکی سابق افزوده شد

زمستان گذشت باران بهاری هم از فوضاات خود توپخانه را بهر مند کرد اما برای عایق وای کی از زمستان داشت

عمر بهار سیری و گرمای تابستان شروع شد اما بطوری کرد و غیرا فضاات توپخانه احاطه کرده بود که فوق آن تصور نبود مردم مجلس همه از این بابت نگران بودند و در اطراف بلدیه صدا هائی بلند شد دولت هم که خود را حافظ حقوق ملت میدانست مصمم شد بلدیه را از حالت اخلاقی و خارج کرده و بکفر کفیل چندی برای آنک

مؤسسه تعیین نماید

تا آنکه چندین قبل آقای کریم آقا خان سرهنگ که یکی از صاحب منصبان ارشد چدی وزارت جنگ بشمارند برای کفالت بلدیه از طرف دولت معین شدند

اصلاح ملتان چون از سابقه کفیل جدید بلدیه مطلع بودند امیدوار شدند ولی در عین امیدواری باز هم می گفتند که کفیل محترم بلدیه پس از یکی دو ماه مطالعه شروع باصلاحات خواهند نمود حق هم داشتند زیرا خرابی اوضاع بلدیه نه بقدری بود که بقورت اصلاح شود چند روزی پیش گفتند که کفالت توپخانه یعنی توپهای کوه سرالند و الب از میدان توپخانه برداشته و توپها بیش از چهار پنج روز طول بکشید که کاریکی شهای توپخانه هم بروشنائی مبدل و بجای تل خاکها با بنجه بندی شروع شد و با بنجهای حاضر مشغول به تم کاری شدند آری لیاقت است که خاکهای او را بزودی بر میدارند و پس از پنج شش روز چمن بجای آنها سبز میکند حکما گفته اند در نزد من رجال قلع جبال و حرکت غریب مساوی است

ما اگر بخوایم اقداماتی را که آقای کریم آقا خان سرهنگ در مدت کفالت خود انجام داده اند شرح دهیم هر یک مقاله جداگانه لازم دارد از این شماره کارهای برجسته بلدیه را بطور خلاصه شرح خواهیم داد

درخانه از حضرت اشرف آقای رئیس الوزراء تشکر میکنیم که یک چنین شخص کافی ولایتی را بکفالت بلدیه طهران مامور فرمودند

مجلس	و اوزان مجلس
روز یکشنبه دو ساعت و نیم	جلسه سی و نهم
قبل از ظهر مجلس ریاست آقای مؤمن الملک تشکیل و دو فقره لایحه از دولت رسیده بود یکی راجع بوساطت نقلیه و دیگری راجع به عوائد بلدیه پس از قدری مذاکرات رای گرفته بکمیسیون قوانین مالیه ارجاع شد و بعد لایحه علامات صنعتی مطرح گردید در اطراف آن آقایان سر کتیک زاهد سرفار معظم و طهرانی مخالف بودند پس از دفاع مختصر و آقا سید یعقوب شیرازی در شور اول مذاکره کلی و بشور مواد اخذ رای شده تصویب گردید	و اوزان مجلس سی و نهم
روز سه شنبه دو ساعت و نیم	جلسه سی و دهم
قبل از ظهر مجلس ریاست آقای مؤمن الملک تشکیل و دو فقره لایحه از دولت رسیده بود یکی راجع بوساطت نقلیه و دیگری راجع به عوائد بلدیه پس از قدری مذاکرات رای گرفته بکمیسیون قوانین مالیه ارجاع شد و بعد لایحه علامات صنعتی مطرح گردید در اطراف آن آقایان سر کتیک زاهد سرفار معظم و طهرانی مخالف بودند پس از دفاع مختصر و آقا سید یعقوب شیرازی در شور اول مذاکره کلی و بشور مواد اخذ رای شده تصویب گردید	و اوزان مجلس سی و دهم

دعوت

دربز چهار ساعت بعد از ظهر بر حسب دعوتی که قبلا از طرف آقای سیف آزار مدر محرم جریده شرقیه آزادی شرق از مدیران محرم جراید مرکزی شده بود مدعوین در سالون گراند هتل حضور بهرسانید بدو ا نطق مفصل از طرف نماینده محترم کارخانه آبرویان سازی آلمان یوکلس ورک دایر و طهار ریاست از ایرانیان خاصه از حضرت اشرف آقای رئیس الوزراء شده و پس از مذاکرات عکس کروری برداشته شد

اقوال مختلفه راجع بز

زن تا وقتی قابل محبت و دوستی است که نسبت بشوهر خود راستگو و باعاطفه باشد
 بزنی وقتی اعتماد کنی که یکی بودن او با شما بنبوت رسیده باشد - زنیکه مایل به
 تعدد شوهر است قابل دوستی نیست

زن خود مهریانی کنی و او را دوست داشته باشی تا از قریب سایرین مصون ماند
 جاول دیکنس

زن لیاقت هر کاری را دارد حتی کار خوب
 * * *

و تنیکه مرد مرتکب جنون ناهل میشود اقبال باید از جنون دیکنس که ازدواج
 بایک زن فوق العاده فتنه و خوشتر است اجتناب کند
 الکساندر دوما

میگویند ژوپیتر برای تکمیل خلقت و تربین طبیعت کل وزن را در آن واحد آفرید

اخبار داخله

زنجان ۳۱ اسد - در روز جمعه مقارن
 غروب امیر حشمت حکمران وارد از طرف
 عموم استقبال شایانی بعمل آمد
 (فیروز کوه)

در روز سیل عظیم بنیان کتی از طرف
 شرقی فیروز کوه حرکت کرد آنچه خرمن
 کوبیده لکوبیده و شمش بوده برده احشام و
 اغنام را هم برده است که تحقیق آن موکل
 به بعد است بازار و دکانها را خراب کرده
 اجناس هم زیر آوار مانده است بیست خانه و
 اداره حکومتی هم خراب شده بتلکراخانه
 نیز سیرات نموده که جمعی رسیده و جلو گیری
 نموده اند.

پل رودخانه را خراب کرده و خانه
 اوشد المالك و بسته کاش که نزدیک رود
 خانه بودند خراب و آنچه داشته اند از
 آرزو و غیره آب برده مردم قسبه فعالدر
 تلکراف خانه جمع شده از اولایه امور انتظامه
 می نمایند.

قوچان

امنیت برقرار در روز بعد از ظهر از
 شدت باران رعد و برق هوائی و تاریک
 فاصله یک ساعت باران شدید باریده دامنه
 سیل از رودخانه ها جاری شده در اداره
 حکومتی مجلس از وجوه اهالی برای تشکیل
 بلدیہ منتقد و دوازه نفر منتخب و آقای
 آقا غلامحسین را بر است انتخاب نمودند
 حرکت والی خراسان
 روز یکشنبه گذشته آقای حشمت الدوله
 والی ایالت خراسان بمقر ایالتی حرکت فرمودند
 سفير کسیر ایران
 آقای طباطبائی سفير کسیر ایران
 مامور دربار آقره در روز مقرر ماموریت
 خود حرکت فرمودند

خارجه در ایام هفته

در جلسه روز پنجشنبه رشتاخ به
 اکثریت در ثلث طرح قانونی راپورت
 متخصصین تصویب شد
 * * *

حزب عامیون آلمان در رشتاخ با
 قوی تصمیحات کنفرانس لندن موافقت کردند

بی سیم مکه

آخرین خبر

تهران - تمام وزراء باستثنای وزیر

هیئت محترم رئیسه مجلس
مخوانند

در نتیجه انتخابات وجدیت خاص
 آقای ارباب کیخسرو مباشرین مطبعه مجلس
 که بنام (مجلس شورای ملی) برای جلب
 مطبوعات دولتی از وزارت مالیه بمطبعه
 مجلس آقا فانا شده است - مطابع مهمه
 تهران که کار آنها غالباً انجام مطبوعات
 دولتی بوده عموماً بیکار بطوریکه مامولیم
 عما قریب مؤسسات مزبور و رشتگست بعد
 زیادی سیکران این شهر افزوده خواهد
 گشت.

اینک ما بنام جمعی که از مؤسسات
 مزبور بهره مند و امرار معاش
 مینمایند خاطر محترم هیئت رئیسه
 مجلس و آقای ارباب را خصوصاً باین قضیه
 جلب و تذکر میدهم: که تمام پرداری
 که از طرف صاحبان مطابع (بواسطه
 رقابت بایکدیگر) در قبول ضرر و عدم
 منافع خود تاکنون شده است این
 دیگر ممکن است که پس از این هم دچار
 خسارت کردند لافزاری جلوه گیری ضرر مهمه
 آنها و بیکار شدن یک عده خوب است
 اداره مباشرت و مطبعه مجلس بهمان راههای
 داخلی و مطبوعات مجلس قناعت نموده
 که قطع نان مردم نشود

قسمت اعظم آذوقه اهل از خارج جلب
 شده یعنی سرماییه مرد انگلیسی بچیب مرد
 فرانسوی و غیره میروند چرا؟ برای اینکه
 زراعت ندارد و باوجود دارا بودن تمام
 آلات و اسباب زراعت بواسطه نامساعد بودن
 زمین محتاج بخارج است آلمان از فرانسه
 بزرگتر و بی غله را از فرانسه خریداری می
 کنند زیرا که زراعت ندارد یکی از علل
 ترقی دول متحابه امریکا و رقابت با انگلیس
 همان داشتن زراعت و فلاح است زراعت
 باعث ترقی و تسهیل تجارت و کثرت نفوس
 است زراعت سبب فراوانی آذوقه و مانع
 بروز قحطی است زراعت سرماییه های خارجه
 را بداخل جلب کرده از ورشکستگی جلوه
 گیری میکند اگر ما ایرانیان دارای زراعت
 کامل باشیم تجارت مانع میبوید و از فقر
 اقتصادی بکلی رهایی مییابیم ولی بسبب
 نبودن وسایل لازمه عملیاتان قعی مانده
 نبل و بیگانه ایم
 (اما علاج)

اول کمک از طرف دولت و داد و ستد
 اراضی با بر برای گرفتن سد جلورودخانه
 اهواز (که بکانه سد وسایل تسهیل زراعت
 اراضی زرخیز عربستان است و وارد کردن
 آلات و اسباب فلاحی و قطع اشجار ببقایه
 جنگلی و تربید وسایل ارتباطیه و راه های
 ترانس (که باعث آسانی روابط تجارت و
 عامل مهم زراعت است چنانچه در قحطی
 تهران روزی هزاران نفوس دستخوش بیداد
 قحطی بودند در سینان بسبب نبودن راه
 کندن و خرواری در نومان با انگلیس می
 فروختند) و غیره و غیره است
 اینست عقیده من
 احمد بیستچی

باز هم بلدیہ طهران

صورت یارده از کارهائیکه بلدیہ طهران
 در مدت یکماه کفالت آقای کرم آقاخان
 سرهنک که غیر مستقیم تا رسیده ازقراری
 است که ذیلا نوشته شده:

- ۱ - ساختن توپخانه و برداشتن کوه
 های خاک از وسط آن
- ۲ - باغچه بندی میدان توپخانه
 بجای زباله های سابق
- ۳ - تنزل قیمت بخ و فراوانی آن
- ۴ - تنزل قیمت گوشت و مراقبت
 در قسمتهای صحتی دکا کین قصابی
- ۵ - تهیه و نصب چراغهای الکتریک
 و نفتی در تمام شهر
- ۶ - تنظیمات ادارات خیریه بلدیہ
- ۷ - تشکیلات اساسی کارخانجات بلدیہ
 و استخدام ایام و کارخانجات و تهیه صندوق
 هائی برای آنها که با تصویب کمیسیون از
 روی نرخ قالی و تحویل عواید مبلغی بآنها
 اختصاص داده شود
- ۸ - ازدیاد عده قنوات برای
 نظیف شهر
- ۹ - ساختن مسلح جدیدی مطابق
 اصول صحتی و نقشه عالی برای طهران

این بود آنچه را که ما دیده و شنیده
 ایم و البته بیش از این بلدیہ در این قلیل
 مدت اقدامات اساسی نموده است در شمار آنها بطور
 تحقیق کارهای برجسته بلدی را خواهیم نکشت

مثنوی

مصرف سیکاره در امریکا
 و قتیله انسان با حصانیه مصرف
 سیکاره در امریکا مرا جمعه میکنند حقیقت
 یک حالت بی باق است میبدهد زیرا که حصانیه
 قبل آن مقداری زیاد تر از سال بعد بوده است
 در سال هزار و نهصد و بیست و
 و سه نسبت بسال قبل آن مقدار معتموده
 افزوده شد چنانکه این افزایش بالغ بهشت
 میلیارد سیکاره شده است

این تراشد فاحش را مطلعین امور
 باز دیدار رواج استعمال دخانیات در این
 طبقه نسوان نسبت میدهند یک سال قبل که
 سال هزار و نهصد و بیست و سه باشد عده
 سیکاره های ساخته شده در امریکا یعنی آن
 اندازه که در تحت نظر دولت پرده است
 پنجاه میلیارد بوده در صورتیکه گمانیکه
 خودشان سیکاره برای خود می پیچیده
 اند داخل در این عده نمیشدند

ما برای آنکه خوانند کار را از تراشد
 روز افزون عده سیکاره کتبهای امریکا مطلع
 نموده باشیم مقدار سیکاره که در تاریخ
 هزار و نهصد و ده در امریکا ساخته شده
 در این جا ذکر کرده و بسال هزار و نه
 صد و بیست و سه که سیزده سال از آن
 گذشته به چندین و چو بی بر آنها معلوم شود که
 این مدت قلیل چه مقدار بر عده سیکار
 کنی های پکنی دنیا افزوده شده است

در سال هزار و نهصد و ده که سیکاره
 هائیکه در مملکت امریکا یعنی دنیای جدید
 ساخته شده فقط هشت میلیارد و نیم بوده
 سال گذشته پنجاه میلیارد پس بر ما معلوم
 شد که مصرف سیکاره در امریکا شش برابر
 بیشتر از سیزده سال قبل شده است

از جراید سوریه

یک هقتول ترکی

بگنفر از اهالی دهات اسلامبول
 موسوم بحاجی عارف که خیلی کم نام بوده
 اخیراً وفات کرده بعد از تحقیق معلوم شده
 است که شخصی متوفای یک میلیون لیره ثروت
 دارد باضافه پنج کتی بزرگ بازده خانه و
 مقدار زیادی هم دکا کین و مستغلات داشته
 در کنو میزش مبلغ هشتاد و شش هزار
 لیره نقد داشته چون مشار الیه دارای اولاد
 نبوده ارش بین اقوامش قسمت شده غیر از
 دوازده هزار لیره که برای لوله کشی آب
 تخصیص داده و خانه های خود را هم با داره
 اوقاف اسلامبول و آنگار کرده بوده است

علی فحیمی بیک

این جوان مصری دارای ثمنول بسیار
 بوده بطوریکه عایدات سالیانه اش بپهار
 صد هزار لیره بالغ بوده سال گذشته به
 دست عیال خود که آنکسی بوده مقتول
 گردیده و محکمه لندن قاتله را بر تیره نموده
 حالا این دولت مصر ودول انگلیس اختلافی
 تولید شده و منبای آن اختلاف این است
 که شخص مقتول املاک را وقف و در
 حضور سلطان سیقه و قیبت جاری شده
 ولی در محکمه ثبت نشده علای مصری وقف
 را صحیح میدانند ولی انگلیسها سعی میکنند
 که اموال آن بقاتله داده شود

عده ارامنه

به جمع اتفاق ملل راپورت داده شده
 است که عده ارامنه مهاجر که وطن معینی
 ندارند و تبعه دولت مخصوص نمیشوند و بدین
 سبب باید ورقه ساج نفوس بی الملل
 بدایه داده شود سید و بیست هزار نفر
 است که صد و بیست هزار در یونان و صد
 و پنجاه هزار در سوریه و شامات و بیست هزار
 در بلغار و ه هزار در فلسطین و بیست هزار
 دیگر در سایر ممالک اروپا اقامت دارند

تغییر کلاه

دولت ترکیه مدتی است درصدد تغییر
 شکل کلاه حکام و مامورین خود بر آمده
 و در کنفرانس لوزان مامورین ترکیه کلاهی
 شبیه به پاپاخ بسر داشته اند ولی هنوز شکل
 خصوصی انتخاب نشده لذا دولت جائزه
 معادل سید لیره تخصیص داده است بکسی
 که بهترین شکل کلاه را اختراع نماید

کمی محصول

امسال محصول غله در بسیاری از ممالک
 دچار آفت شده و یا فشر فاحش داشته چنانچه
 در روسیه خیلی حاصل نسبت بسال سابق
 کسر کرده و اخیراً خبر میدهند که در امریکا
 نیز که انبار غله اروپا است حاصل مقدار
 عظیمی از سال گذشته کمتر است و اولین
 اثر این تنزل در اسلامبول ظاهر شده و
 قیمت آرد تری کرده و باینکه رئیس بلدیہ
 جدید سعی در ارزانی نرخ نان نموده
 نتوانسته است هنوز قیمت خود موفق گردد

مطبه قدن طهران